

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudců JUDr. Petra Hluštíka, Ph.D., a JUDr. Daniela Spratka, Ph.D., ve věci

žalobce: **Global Tungsten & Powders spol. s.r.o.**
sídlem Zahradní 1442/46, 792 01 Bruntál
zastoupený advokátem JUDr. Viktorem Duškem
sídlem Pobřežní 648/1a, 186 00 Praha 8

proti

žalovanému: **Finanční úřad pro Moravskoslezský kraj, Územní pracoviště v Bruntále**
sídlem Ruská 1870/3, 792 01 Bruntál

ve věci žaloby proti nezákonnému zásahu žalovaného

takto :

- I. Zahájení daňové kontroly na daň z přidané hodnoty za zdaňovací období duben – srpen 2013, prosinec 2013 a leden 2014 dne 17. 5. 2016 a její vedení je **nezákonným zásahem**.
- II. Žalovanému se **zakazuje** pokračovat v daňové kontrole za zdaňovací období duben – srpen 2013, prosinec 2013 a leden 2014, zahájené dne 17. 5. 2016.
- III. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 17 393,62 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám Mgr. Viktora Duška, advokáta se sídlem Pobřežní 648/1a, 186 00 Praha 8.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou ze dne 4. 9. 2017, doplněnou dne 12. 10. 2017 domáhal u soudu výroku, že daňová kontrola za zdaňovací období duben – srpen 2013, prosinec 2013 a leden 2014, zahájená žalovaným dne 17. 5. 2016, o které byl sepsán protokol č. j. 2089180/16/3205-60561-809404, je nezákonným zásahem, a rovněž uložení povinnosti v daňové kontrole nepokračovat.
2. Žalobce v podané žalobě namítá, že zahájení předmětné daňové kontroly je nezákonným zásahem, jelikož je v rozporu s ust. § 143 odst. 3 a § 145 odst. 2 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „d. ř.“). Dle žalobce postupoval žalovaný nepřiměřeně přísně, jelikož uvedená ustanovení říkají, že správce daně, v případě, že mimo daňovou kontrolu zjistí okolnosti, na základě kterých lze důvodně předpokládat, že dojde k doměření daně, může vyzvat daňový subjekt k podání dodatečného daňového tvrzení a stanovit mu náhradní lhůtu. Klíčové je zde slovo „může“, které zjevně dává správci daně možnost volby a zvolení toho nejprísrnějšího postupu je v rozporu se zásadou přiměřenosti a zdrženlivosti, která je obsažena v § 5 odst. 3 d. ř. K výše uvedenému žalobce odkázal na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 16. 11. 2016, sp. zn. 1 Afs 183/2014, kde NSS stanovil, že správce daně je ve výše uvedeném případě zásadně povinen postupovat podle § 145 odst. 2 d. ř.

3. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě uvádí, že nesouhlasí se závěrem, že žalobce byl zkrácen na svých právech nezákonným zásahem ve formě zahájení předmětné daňové kontroly. V daném případě dle žalovaného nedošlo k naplnění podmínek obsažených v § 143 odst. 3 d. ř., jelikož správce daně disponoval pouze obecnými informacemi, které samy o sobě nestačily k tomu, aby bylo možno důvodně předpokládat, že bude doměřována daň. Žalovanému tedy nezbylo, než přistoupit k zahájení daňové kontroly. K namítané judikatuře NSS žalovaný uvádí, že ji plně respektuje, ovšem závěry v ní obsažené se dle názoru žalovaného vztahují pouze na situaci, kdy poznatky získané mimo daňovou kontrolu jsou natolik určité, že nevyžadují další dokazování a rovněž odkazuje na rozsudek NSS č. j. 6 Afs 185/2014 – 84. Dále uvádí, že podaná žaloba je čistě účelová, jelikož žalobce proti tomuto podle něj nezákonnému zásahu žalobně brojí až po roce od jejího zahájení. Závěrem svého vyjádření žalovaný navrhuje žalobu pro nedůvodnost zamítnout.
4. K ústnímu jednání, nařízenému na 23. 4. 2018 se dostavil pouze právní zástupce žalobce, žalovaný se z jednání řádně omluvil.
5. Z obsahu správních spisů soud zjistil následující. Dne 29. 3. 2016 bylo u žalobce zahájeno místní šetření dle § 80 a násl. d. ř., o čemž byl sepsán protokol č. j. 949843/16/3205-60561-809404. Z tohoto protokolu vyplývá, že v rámci místního šetření požadoval žalovaný po žalobci předložení evidence pro účely DPH dle ust. § 100 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění účinném v rozhodném období (dále jen „ZDPH“) a to za zdaňovací období březen – prosinec 2013 a leden 2014. Tomuto nebylo vyhověno z důvodu probíhající roční závěrky a bylo dohodnuto jejich dodání ve stanoveném termínu. Dne 17. 5. 2016 byla v sídle žalobce zahájena daňová kontrola, jejíž předmět byl vymezen jako daňové povinnosti, tvrzení daňového subjektu nebo jiné okolnosti rozhodné pro správné zjištění a stanovení daní vztahující se k zdaňovacím obdobím duben – srpen 2013, prosinec 2013 a leden 2014. O zahájení kontroly byl sepsán protokol č. j. 2089180/16/3205-60561-809404, ze kterého mimo jiné vyplývá, že kontrola byla zaměřena zjištění skutečností ohledně pořízení, zpracování a prodeje tvrdokovového materiálu a odpadu, zejména toho s obsahem wolframu. Dále je v něm také uvedeno, že žalobce dříve požadovanou evidenci pro účely DPH správci daně doložil dne 27. 4. 2016. Dne 18. 1. 2017 podal žalobce stížnost proti postupu správce daně podle § 261 d. ř., která byla shledána nedůvodnou.
6. Žaloba byla posouzena na základě skutkového stavu zjištěného ke dni rozhodování soudu podle § 87 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), a shledána důvodnou.
7. Podle § 82 zákona s. ř. s. se může ten, kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, který není rozhodnutím a byl zaměřen přímo proti němu nebo bylo v jeho důsledku proti němu přímo zasaženo, žalobou domáhat zrušení takového rozhodnutí, popřípadě vyslovení jeho nicotnosti.
8. Podle § 84 odst. 1 s. ř. s. lze žalobu podle § 82 podat do dvou měsíců poté, kdy se žalobce dozvěděl o nezákonném zásahu. Krajský soud konstatuje, že žaloba byla podána řádně a včas a splňuje všechny zákonem předepsané náležitosti.

9. Podle § 5 odst. 3 d. ř. šetří správce daně práva a právem chráněné zájmy daňových subjektů a třetích osob v souladu s právními předpisy a používá při vyžadování plnění jejich povinností jen takové prostředky, které je nejméně zatěžují a ještě umožňují dosáhnout cíle správy daní.
10. Podle § 143 odst. 1 d. ř. lze daň doměřit na základě dodatečného daňového přiznání nebo dodatečného vyúčtování, nebo z moci úřední. Podle odst. 3 může k doměření z moci úřední dojít pouze na základě výsledku daňové kontroly. Zjistí-li správce daně nové skutečnosti nebo důkazy mimo daňovou kontrolu, na jejichž základě lze důvodně předpokládat, že bude daň doměřena, postupuje podle § 145 odst. 2.
11. Podle § 145 odst. 2 d. ř., pokud lze důvodně předpokládat, že bude daň doměřena, může správce daně vyzvat daňový subjekt k podání dodatečného daňového tvrzení a stanovit náhradní lhůtu.
12. Po posouzení žalobní námitky dospěl Krajský soud k závěru, že žaloba je důvodná. Krajský soud se plně ztotožnil s argumentací žalobce, která se opírá o u snesení rozšířeného senátu NSS ze dne 16. 11. 2016, čj. 1 Afs 183/2014-55, který přímo uvádí, že *„je zjevné, že zákonodárce vytvořil za účelem dosažení pokud možno správného stanovení daně, jistou hierarchii postupů správce daně. Její základní logikou je postupné posilování vrchnostenské stránky správy daní a oslabování její „dialogické“ či kooperativní stránky. Jinak řečeno, daňový subjekt má zásadně napravit svoji chybu, jež jde k tíži fisku, sám. Pokud to neudělá a správce daně jinak než daňovou kontrolou, tedy jinak než uplatněním nejsilnějšího a nejkompexnějšího kontrolního postupu, jež má k dispozici, zjistí, že daň má být vyšší, než jak bylo posledně stanoveno, má správce daně dát daňovému subjektu prostor k nápravě. Pouze v případech, kdy správce daně zahájil kontrolu, aniž byly důvody k předchozímu postupu, již nelze nápravy dosáhnout úkonem samotného daňového subjektu a dojde k doměření daně z moci úřední (§ 143 odst. 1 věta první in fine ve spojení s odstavcem 3 větou první daňového řádu). Následkem toho je vznik zvláštní sankční povinnosti (viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 24. 11. 2015, čj. 4 Afs 210/2014-57, č. 3348/2016 Sb. NSS) daňového subjektu, a sice povinnosti platit penále.“* Z tohoto tedy plyne přednostní postup ve formě výzvy k podání dodatečného daňového tvrzení. Je třeba zdůraznit, že Krajský soud ani NSS nijak neopomíjí skutečnost, že zákonodárce zakotvil v § 145 odst. 2 možnost správce daně na základě správního uvážení zvolit i postup odlišný, na což správně poukazuje žalovaný odkazem na znění zákona, kde je výslovně uvedeno slovo „může“. Tuto diskreční pravomoc je třeba však vykládat v kontextu základních zásad daňového řízení, konkrétně žalobcem a NSS zmiňované zásady přiměřenosti a zdrženlivosti, obsažené v § 5 odst. 3. Je tedy na správním orgánu, aby primárně volil méně intrusivní způsoby, které mohou vést k cíli, kterým je v tomto případě řádné stanovení daně a její výběr v plné výši a k těm tvrdším se uchýlovat pouze v odůvodněných případech, například pokud by učiněním výzvy podle § 145 odst. 2 d. ř. mohlo dojít k ohrožení výběru daně.
13. Co se týče argumentace žalovaného, že v předmětném případě nedisponoval dostatečně určitými informacemi, či že žalobce v rozhodných zdaňovacích obdobích, vedle žalovanému již známých obchodních partnerů, obchodoval i s jinými, tato není důvodná. NSS v již zmiňovaném rozsudku vyjádřil názor, že se diskreční pravomoc daná správci daně v takových případech je omezena jen na opravdu výjimečné případy,

kdy řekl, že „Jen výjimečně, pokud by samotné zpravení daňového subjektu o tom, jaké informace má správce daně k dispozici, mohlo vést ke zmaření cíle správy daní, tedy správného stanovení daně, lze od výzvy k podání dodatečného daňového tvrzení upustit a bez dalšího u daňového subjektu zahájit daňovou kontrolu. O takové případy se bude jednat zejména tehdy, bude-li mít správce daně poznatky ukazující na předchozí podvodné jednání daňového subjektu související se zjištěnými informacemi či na to, že daňový subjekt by se snažil následným jednáním (typicky úpravami svých povinných evidencí nebo jinými kroky nepřipustně zakrývajícími skutečný stav věci) zmařit správné stanovení daně.“. Soudu je z obsahu správního spisu a z předchozí rozhodovací činnosti, konkrétně z věci se sp. zn. 22 Af 102/2016, rovněž známo, že žalovaný u žalobce zahájil daňovou kontrolu neomezeného rozsahu již před 17. 5. 2016 a to za zdaňovací období mimo jiné v letech 2011 a 2012 a také za únor – září 2014, tedy chronologicky v obdobích před i po zdaňovacích obdobích, která byla kontrolována v rámci žalobně napadené daňové kontroly. Žalovaný tedy měl o obchodních praktikách žalobce velmi dobrý přehled a nelze důvodně předpokládat, že by se tento od nich nějak výrazněji odchýlil právě v kontrolovaných obdobích, na čemž nemění nic ani skutečnost, že obchodoval s různými partnery. Navíc sporné otázky mezi správcem daně a žalobcem se týkaly v jádru systémových problémů (vymezení pojmu odpad), a nikoli problémů, vázaných úzce na specifické charakteristiky jednotlivých obchodních partnerů žalobce. Ohledně žalovaným zmiňované judikatury nezbývá soudu, než přisvědčit žalobci, který v replice k vyjádření žalovaného správně konstatuje, že uvedený názor NSS, vyjádřený v rozsudku ze dne 29. 7. 2015, č. j. 185/2014 - 84 byl překonán právě usnesením rozšířeného senátu ze dne 16. 11. 2016, č. j. 1 Afs 183/2014 - 55, a není tedy ve věci rozhodný.

14. Z výše uvedených důvodů soud dospěl k názoru, že daňová kontrola zahájená dne 17. 5. 2016 protokolem č. j. 2089180/16/3205-60561-809404 je nezákonným zásahem ve smyslu § 82 s. ř. s. a dle § 87 odst. 2 s. ř. s. zakázal žalovanému v této pokračovat.
15. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto dle § 60 odst. 1 s. ř. s. tak, že žalovaný byl zavázán k úhradě důvodně vynaložených nákladů řízení procesně úspěšného žalobce.
16. Náklady žalobce tvoří zaplacený soudní poplatek za žalobu ve výši 2 000,- Kč, odměna zástupce za tři úkony právní služby – a to převzetí věci, sepsí žaloby a účast u jednání dle § 11 odst. 1 písm. a), d) a g) vyhl. č. 177/1996 Sb., přičemž výše odměny za jeden úkon činí dle § 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bod 5 vyhl. č. 177/1996 Sb., advokátní tarif (dále jen „AT“) částku 3 100,- Kč a tři režijní paušály po 300,- Kč. Dále podle § 13 AT náhrada cestovních výdajů za cestu automobilem z Prahy do Ostravy a zpět o, která byla vyčíslena v souladu s vyhláškou č. 463/2017 Sb., o změně sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro účely poskytování cestovních náhrad, kdy při stanovené ceně 29,80 Kč/l motorové nafty a uvedené vzdálenosti 754 ujetých kilometrů, při průměrné spotřebě 4,1 l na 100 kilometrů, na částku 922,- Kč. Dále podle § 14 AT náhrada za promeškaný čas v souvislosti s poskytnutím právní služby, která činí 100,- Kč za každou započatou půlhodinu a při 16 půlhodinách činí celkem 1 600,- Kč. Jelikož je právní zástupce plátcem DPH, je jeho odměna navýšena o částku 2 671,62 Kč, která odpovídá 21% DPH. Celková výše náhrady nákladů řízení tedy činí 17 393,62 Kč.

17. Podle § 149 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s. zavázal soud žalovanou zaplatit náhradu nákladů řízení k rukám advokáta, který žalobce v řízení zastupoval. Vzhledem k odlišné úpravě s. ř. s. a o. s. ř. týkající se nabytí právní moci rozhodnutí, uložil soud žalovanému povinnost zaplatit náhradu nákladů řízení ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Ostrava 23. dubna 2018

Mgr. Jiří Gottwald
předseda senátu